

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Bakalářská práce

**Sociální konstrukce vlastenectví u americké
menšiny v ČR**

Lucie Houžvičková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra psychologie

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Houžvičková Lucie

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Sociální konstrukce vlastenectví u americké menšiny v ČR

Anglický název

Social construction of nationalism of American minority living in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem bakalářské práce bude zjistit, jak Američané žijící v České republice vnímají své vlastenectví.

Metodika

Teoretická část bude založena na studiu literatury a dokumentů. Praktická část bude založena na vlastním kvalitativním výzkumu formou polostandardizovaných rozhovorů a zúčastněného pozorování.

Harmonogram zpracování

09/2014 - teoretická část

10/2014 - vlastní výzkum

11/2014 - praktická část

12/2014 - dokončení práce

Rozsah textové části

30-40 stran

Klíčová slova

národ, nacionalismus, sociální konstrukce reality, národní identita, Američané

Doporučené zdroje informací

GELLNER, Ernest. Národy a nacionalismu. Praha: Josef Hříbal, 1993. 158 s. ISBN 80-900892-9-1.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.

HROCH, Miroslav. Národy nejsou dílem náhody. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. 315 s. ISBN 978-80-7419-010-0.

HROCH, Miroslav. Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 s. ISBN 80-864-2920-2

REICHEL, Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova, vydavatelství, 1992. 184 s. ISBN 80-7066-615-3.

Vedoucí práce

Macků Lucie, Mgr.

Termín odevzdání

březen 2015

Elektronicky schváleno dne 20.10.2014

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20.10.2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Sociální konstrukce vlastenectví u americké menšiny v ČR“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. března 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Lucii Macků za odborné rady, cenné připomínky a vstřícný přístup při psaní této bakalářské práce. Zároveň bych také chtěla poděkovat všem informátorům za jejich čas a ochotu.

Sociální konstrukce vlastenectví u americké menšiny v ČR

The social construction of nationalism of the American minority living in the Czech Republic

Souhrn

Bakalářská práce zkoumá sociální konstrukci vlastenectví u americké menšiny žijící v České republice. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části této práce jsou především definovány pojmy národ, nacionalismus a vlastenectví. Cílem praktické části, která je založena na kvalitativním výzkumu, bylo zjistit, jak Američané žijící v České republice vnímají své vlastenectví, a také jak se u nich projevuje. Praktickou část tvoří pět okruhů, které poukazují právě na to, jaký vztah mají Američané žijící v České republice ke své vlasti, co pro ně znamená vlastenectví a jak si vlastenectví v České republice udržují.

Klíčová slova: národ, nacionalismus, vlastenectví, sociální konstrukce reality, národní identita, Američané, Česká republika

Summary

The bachelor thesis examines the social construction of nationalism of the American minority living in the Czech Republic. The thesis is divided into two parts, practical and theoretical. The theoretical part mainly defines concepts of nation, nationalism and patriotism. The aim of the practical part, which is based on a qualitative research, is to find out how Americans living in the Czech Republic perceive their patriotism and how they manifest it. The practical part is divided into five parts which for example refer to what kind of relationship Americans have with their homeland, what patriotism means to them and how they keep their patriotism here in the Czech Republic.

Key words: nation, nationalism, patriotism, social construction of reality, national identity, Americans, Czech Republic

Obsah

1. Úvod	6
2. Cíl práce a metodika	7
3. Teoretická část	9
3.1 Národ	9
3.2 Předpoklady pro utváření moderních národů	11
3.3 Nacionalismus	12
3.4 Kolektivní identita	13
3.5 Sociální konstrukce reality	14
3.6 Jazyk	15
3.7 Vlastenectví a vlastenci	17
3.9. Migrační teorie	19
3.9. Migrace: Česká republika a obyvatelé Spojených států	20
4. Praktická část	24
4.1 Vlast	24
4.2 Vlastenectví	25
4.3 Tradice	31
4.4 Média, politika a sport	32
4.5 Plány do budoucna	32
5. Zhodnocení výsledků	34
6. Závěr	36
7. Seznam použitých zdrojů	37
7.1 Literatura	37
7.2 Internetových zdroje	39
8. Seznam grafů a tabulek	40
9. Přílohy	41
9.1. Polostrukturovaný rozhovor	41
9.2 Významné historické momenty USA	42

1. Úvod

Po rozpadu komunistického režimu, vzniku samostatné České republiky a vstupu do Evropské unie zaznamenala Česká republika velký nárůst počtu imigrantů. Zhruba 4% populace České republiky jsou tvořena imigranty. Celkový počet cizinců pobývajících na území České republiky k 31. 12. 2013 činil 441 536, z toho počet osob s trvalým pobytem na území České republiky tvořil 238 904 (CZSO, 2014).

Američané dávají často najevo svou lásku a hrdost vůči Spojeným státům americkým a být Američanem tvoří velice důležitou část jejich identity. Jak tyto prvky vlastenectví vnímají Američané, kteří se rozhodli opustit svou vlast? Udržují si prvky své kultury za hranicemi své vlasti?

Tato bakalářská práce se snaží nalézt odpověď na otázku, jak občané Spojených států amerických žijící v ČR vnímají svou vlast, co pro ně znamená vlastenectví a jaká je jejich konstrukce vlastenectví.

Nejen problematikou vlastenectví se zabývá teoretická část práce, jsou zde charakterizovány další základní pojmy související s problematikou vlastenectví, jako národ, nacionalismus, sociální konstrukce reality, jazyk, teorie migrace, ale také vývoj migrace v České republice a to jak z pohledu všech migrantů, tak i z pohledu amerických občanů.

Praktická část práce je založena na vlastním výzkumu, jehož výsledky by měly přinést odpovědi na již zmíněné otázky. Výzkum byl proveden pomocí kvalitativních metod. Výstupem práce je závěrečné zhodnocení výsledků, které popisuje, jak Američané v České republice vnímají své vlastenectví a jak se u nich projevuje.

2. Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak Američané žijící v České republice vnímají své vlastenectví, jak se projevuje, jaký vztah mají ke své vlasti, a jaké tradice či zvyky zde dodržují. K tomuto účelu byly formulovány hlavní výzkumné otázky, kterými jsou:

HVO1: „*Jak Američané žijící v České republice vnímají své vlastenectví?*“

HVO2: „*Jak se u Američanů v ČR projevuje jejich vlastenectví?*“

V teoretické části této práce jsou vymezeny základní pojmy, kterými jsou nacionalismus, vlastenectví, sociální konstrukce reality, identita, jazyk. charakteristika americké menšiny žijící v České republice. Tato část práce je zpracována na základě sekundárního sběru dat, konkrétně tedy studia dokumentů, literatury, odborných článků v tištěné i online podobě, a to jak v českém, tak i v anglickém jazyce.

Praktická část je založena na kvalitativním výzkumu. Kvalitativní výzkum se zaměřuje na porozumění jedinečných jevů, které jsou objasňovány na základě názorů, prožitků a zkušeností v souvislosti s daným tématem a jehož výsledkem je podrobný popis získaných údajů (Průcha, Veteška, 2012, str. 161). Mezi metody kvalitativního sběru dat patří dotazování. Takové dotazování může být založeno na různých typech rozhovorů nebo dotazníků, které mohou být následně zkombinovány jinými metodami, například pozorováním (Hendl, 2005, str. 164). Proto zde byla použita výše zmíněná metoda dotazování, konkrétně polostrukturovaný rozhovor, což je rozhovor, který má předem připravené otázky, ale nemá pevně stanované jejich pořadí a je také možné se v případě nově vzniklých otázek dále dotazovat, viz příloha Polostrukturovaný rozhovor (Reichel, 2009, str. 111).

K výzkumu byli vybráni zaměstnanci Christian International School of Prague z toho důvodu, že autorka práce na této škole dlouhodobě působila jako stážistka. Tato společná charakteristika informátorů měla určitá pozitiva i negativa. Všichni informátoři autorku práce dobře znali a jejich výpovědi byly tudíž velmi otevřené. Rozhovory díky tomu probíhaly v přátelské atmosféře. Za negativum lze považovat stejné profesní zázemí informátorů.

Celkem bylo provedeno deset rozhovorů, všechny byly realizovány v anglickém jazyce. V práci je následná analýza rozhovorů provedena v českém jazyce. Rozhovory proběhly v období od srpna 2014 do ledna 2015 v průměrné délce 20 minut. Všichni dotázaní byli informováni o způsobu nahrávání na diktafon. Nahrávky jednotlivých rozhovorů jsou uloženy v archivu autorky práce. Přehled všech informátorů je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1- Identifikace informátorů

Jméno	Věk	Stát	Aktuální bydliště	Povolání	Počet let v ČR
Annika	26 let	Severní Karolina	Praha	učitelka, 3. třída	2 roky
Becca A.	25 let	Vermont	Praha	učitelka, angličtina	3 roky
Becca M.	29 let	Virginie	Praha	učitelka, 4. třída	4 roky
Jodi	39 let	Michigan	Praha	školní poradkyně	15 let
Kim	27 let	Tennessee	Praha	učitelka, 6. třída	5 let
Ken	58 let	Colorado	Praha	učitel, matematika	3 roky
Leslie	59 let	Michigan	Praha	ředitelka	18 let
Melodee	37 let	Jižní Dakota	Praha	personalistka	6 let
Sheila	34 let	Jižní Dakota	Praha	učitelka, 5. třída	6 let
Terry	48 let	Texas	Praha	ředitel	8 let

Zdroj: vlastní zpracování

3. Teoretická část

V této části práce jsou vymezeny základní pojmy, kterými jsou nacionalismus, vlastenectví, sociální konstrukce reality, identita a jazyk. Představeny jsou i migrační teorie a situace migrantů v České republice.

3.1 Národ

V současné době můžeme nalézt nespočet definic zabývajících se pojmy národa a nacionalismu. Například Miroslav Hroch vysvětluje význam pojmu národ na základě překladů světových jazyků. Latinský pojem „*natio*“ můžeme pokládat za společný kořen pro mnohé překlady, jejich významy se však od sebe liší. V 18. století anglický termín „*nation*“ označoval všechny obyvatele, kteří patřili pod vládu jednoho panovníka a řídili se stejnými zákony. Francouzský termín „*la nation*“ byl charakterizován velmi podobně, avšak později byl k této charakteristice ještě přidán jeden atribut, a to společný jazyk. Německý termín „*nation*“ byl spíše spojován s kulturou a jazykem, popřípadě i společnou minulostí. J. A. Komenský definoval národ jako *gens seu natio*, tedy jako soubor lidí, které spojuje společný jazyk a dějiny, žijí na společném území a spojuje je jejich společná láska k vlasti (Hroch, 2009, str. 6-7).

Benedict Anderson (2003, str. 239-270) tvrdí, že *„národ je pomyslné politické společenství. Pomyslné, protože příslušníci i toho nejmenšího národa většinu členů nikdy nepoznají, nikdy se s nimi nesetkají a nikdy o nich neuslyší a i přesto v myslí každého z nich žije představa jejich společenství. Národ je vnějškově ohraničený, protože i ten největší národ má konečné hranice, za kterými se nacházejí jiné národy. Označuje se jako svrchovaný a bez ohledu na to, k jakým nerovnostem a vykořisťování zde dochází. Nazývá se společenstvím, národ je vždy koncipován jako hluboké přátelství, protože to je nakonec to, co dělá společenství skutečným.“*

Národy v dnešním pojetí jsou v historii něco nového. Podstatou národa je, aby všichni sdíleli mnohé a také aby všichni leccos zapomněli. Národ je duše, duchovní princip. Je to společné vlastnictví bohatých vzpomínek, přání žít spolu a vůle navázat na společné přijaté dědictví. Národ je výsledkem dlouhodobého úsilí, odříkání a oddanosti v minulosti. Kult

předků je ze všech kultů nejlegitimnější, naši předkové nás udělali tím, čím jsme. Hrdinská minulost, velké osobnosti, sláva, to všechno tvoří kapitál, ze kterého postavíme ideu národa. Národ je tedy velká pevná pospolitost, podložená sdílením obětí. Sdílená minulost nicméně hmatatelně ústí v přítomnost a souhlasem jasně vyjádřeným přáním pokračovat ve společném životě (Renan, 2003, str. 25-35).

Model národa by se měl skládat z prvků, jako jsou existence společného jazyka, teritoria, které je obýváno danou společností nebo alespoň její značnou částí a je považováno za jejich vlast, z kulturního dědictví, jež značná část pokládá za své vlastní, participace na národní kultuře, bohatá symbolika, přesvědčení o společném etnickém původu, silného pocitu jednoty mezi lidmi různých společenských tříd, vědomí národní svébytnosti, pocitu národního bytí, existence státu, který je považován za vlastní a tam, kde není, je existence takové vůle státnosti pro jeho dosažení (Waldenberg, 2003, str. 422-423).

Ernest Gellner (1993, str. 18) definoval národ zaprvé jako: *„Dva lidé patří ke stejnému národu, když a jedině když sdílejí stejnou kulturu, při čemž kultura znamená soubor myšlenek a znaků a představ a způsobů chování a dorozumívání.“* Za druhé *„Dva lidé patří ke stejnému národu, když a jedině když uznají jeden druhého za náležejícího ke stejnému národu.“* V prvním případě Ernest Gellner zastává názor, že člověk je tady ten, kdo vytváří národy, a že národy jsou plody lidského přesvědčení, loajality a solidarity a naopak v druhém poukazuje na to, že osoby se stávají národem v případě vzájemného uznání určitých práv a povinností vůči sobě samým na základě jejich společného členství a jejich vzájemné uznání jako společníků tohoto druhu, je to, které je mění na národ, nikoliv jejich společné vlastnosti.

Roger Scruton (2011, str. 27-30) definuje národ takto: *„Národem myslím lidi usazené na určitém území, kteří sdílejí instituce, zvyky, pojetí dějin a kteří pociťují stejnou míru oddanosti jak vůči místu, kde žijí, tak i vůči právním a politickým procesům, které toto místo utváří (a členové národů se navzájem vnímají jako sousedé). Národy jsou spontánním vedlejším produktem, i v případě, že se při budování národa jedná o vědomá rozhodnutí, výsledek bude záviset na neviditelné ruce (nebude moci být ovlivněn) a to platí i pro Spojené státy americké, které jsou nejživotoschopnějším a nejvlastenečtějším národem moderního světa.“*

Národní loajalita je založena na lásce k místu, zvykům a tradicím, jež do krajiny vtiskly svou pečeť, a také na touze ochránit vše, co je dobré, zvykovým právem a společnou oddaností. Umění a literatura národa jsou uměním a literaturou komunity, oslavou všeho, co váže ono místo k lidem, jež na něm žijí, a co váže lid k danému místu (Scruton, 2011, str. 32-33).

Miroslav Hroch (1999, str. 10-11) definuje národ jako: „ ... *výsledek dlouhodobého a komplikovaného procesu, který se utvářel jako sociální skupina a její příslušníci byly spjati několika druhy vztahů a trvalým vědomím sounáležitosti. Některé vztahy vznikaly po celá staletí a měly tak „primordiální význam“. Jazykové, kulturní, politické, náboženské, hospodářské, teritoriální, právní a jiné vztahy mohly být různě jinak na kombinované a vzájemně zastoupené u každého národa, důležité však bylo, že tyto vztahy, uvnitř skupiny byly velice intenzivní a silné.*“ Uvádí také tři rysy národa, které jsou velmi důležité a nenahraditelné. Zaprvé, vyšší stupeň intenzity v komunikaci uvnitř dané skupiny, jejíž hlavní příčinou byla podmíněná jazyková homogenita. Zadruhé, určitá podoba „kolektivní paměti“, tedy povědomí o společné minulosti a sounáležitosti s ostatními příslušníky skupiny. Zatřetí, způsob rovného zacházení všech příslušníků národa jako členů občanské společnosti.

3.2 Předpoklady pro utváření moderních národů

Pojetí národa v raném novověku bylo chápáno jako soubor příslušníků společenské skupiny definované společnou etnickou příslušností a společným jazykem, zatímco pojetím moderního národa se rozumí soubor všech příslušníků určitého státu nebo etnika a jazyka (Řezník, 2003, str. 22-23).

Miloš Řezník (2003, str. 40-42) uvádí čtyři způsoby, jak lze charakterizovat vznik moderních národů: primordialistický, kvantitativně-evoluční, kulturně-konstruktivistický a sociálně-kulturní. Primordialistický způsob může být označován také jako „iluze nacionalismu“, což je postoj velice blízký nacionalistům, nositelům národních hnutí a identit. Zastánci tohoto způsobu věří, že v průběhu vývoje došlo k úpadku národního vědomí a k jeho výraznému potlačení, hlavní podstata tedy spočívá v „probuzení“. Kvantitativně-evoluční způsob spočívá v tom, že se již dříve existující prvky nacionalismu postupně

rozšířily nerovnou úměrou do všech existujících sociálních vrstev a přestal tak být symbolem elit. Kulturně-konstruktivistický způsob se charakterizuje jako proces změn hlavně v kultuře a ideologii, klade velký důraz na subjektivitu daného národa. Sociálně-kulturní způsob dává velký důraz na sociální a ekonomické změny daného národa.

3.3 Nacionalismus

V anglickém jazyce byl například pojem nacionalismus poprvé použit v roce 1836, a to spíše jako teologický pojem. Během 20. století se jeho významy ustálily do té podoby, jaké je známe dnes. (Smith, 2010, str. 5)

Anthony Smith (2010, str. 5-8) vysvětluje pojem nacionalismus jako pět různých procesů. Nacionalismus je proces formování národů, proces vědomí náležitosti k národu, jazyk a symbol národa, sociálně-politické hnutí národa a ideologie národa. Nacionalismus jako proces formování národů je velice obecný a je pojímán jako série více specifických procesů, které formují jeho přesný význam. Nacionalismus jako vědomí náležitosti k národu, se například může projevat v existenci symbolů, ideologií či mýtů. Nacionalismus jako jazyk a symbol národa souvisí s propojeností charakteristických znaků národa, například tradiční vlastní jména, hymny, vlajky a jejich typické barvy, tvary a vzory. Velký význam však má potenciál typických znaků, které pro členy daného národa mnoho znamenají. Symboly jako jsou národní týmy, hlavní města, národní mince, přísahy, národní galerie, národní muzea, knihovny, národní památníky, memoriály, festivaly, svátky, pochody, společné národní ceremoniály za padlé ve válkách, hranice a cestovní doklady, na těchto symbolech jsou založena různá srovnání a reprezentace světových národů.

Nacionalismus jako sociálněpolitické hnutí vyžaduje ponoření do národní kultury, znovuobjevení své historie, objevení jazyka skrze disciplíny, jako jsou filosofie a lexikografie, zálibenost v literatuře, především tedy v poezii a dramatu, obnovení původního umění, řemesel, hudby, lidových tanců a folklóru, pořádání bohatých kulturních akcí, historických objevů a rekonstrukcí, hudebních festivalů či kulturních deníků. Nacionalismus jako ideologie národa. Právě ideologie je ta, co probouzí ideály národa, dosahuje díky ní své stanovené cíle a podporuje svůj lid (Smith, 2010, str. 5-8).

Člověk si uvědomuje svou osobnost prostřednictvím jazyka, lze tak na venek vyjádřit vnitřní prožitek, je to výsledek určité historie a odkaz specifické tradice. Svět je rozmanitostí a jeho lidstvo je rozděleno na národy a jazyk je vnějším a viditelným odznakem těchto rozdílů, které od sebe rozdělují národy navzájem. Je to nejdůležitější kritérium, na jehož základě se národu přiznává existence a právo vlastního státu (Kedourie, 2003, str. 101).

Nacionalismus je původně politický princip, který tvrdí, že politická a národní jednotka musí být shodná. Národnostní cítění je pocit hněvu způsobený porušováním tohoto principu, nebo pocit uspokojení způsobený jeho splněním (Gellner, 1993, str. 12).

3.4 Kolektivní identita

S výzkumem nacionalismu a moderních národů se také dostáváme do kontaktu s otázkou ztotožňování. Proto, aby byl člověk schopen se v lidské společnosti a ve světě orientovat, je nucen přijmout určitou totožnost, identitu. Získávání, osvojování si určité identity tkví v přijímání hodnot, vzorů a rolí. Identita se rozděluje na dvě úzce spojené roviny a to na identitu individuální a kolektivní. Individuální identita spočívá ve ztotožňování jedince s nabízenými rolemi a vzory a je nedílnou součástí dospívajícího mladého člověka. Při dospívání se každý člověk stává rovnocenným příslušníkem kolektivu, se kterým sdílí základní postoje a pravidla chování, které se posléze stávají součástí jeho přirozeného chování a každodenního rozhodování (Řezník, 2003, str. 29-30).

Kolektivní identita spočívá ve ztotožňování jedince se společností a společenskou realitou, jejíž vzorce a hodnoty sdílí téměř všichni okolo. Ve středověku a v raném novověku se vznik kolektivních identit přímo pojil s politickou, sociální, právní či kulturní jednotou. Nejzávažnější forma identity, je ta, která se spojuje s národem. Jako druhým nejvýznamnějším typem kolektivních identit v období raného novověku byl zemský patriotismus. Zemský patriotismus, představoval pocit ztotožnění občanů s určitým konkrétním zemským celkem, a to jak po geografické tak právní či politické stránce. V právní úpravě zemského patriotismu bylo například ustanoveno, že jeho nositel a mluvčí by měl být člověk, který měl za sebou dlouhou politickou reprezentaci země, tedy příslušník

určitého stavu, o jehož příslušnosti rozhodovaly určité aspekty, jako například vlastnictví majetku v zemi, ovládání zemského jazyka či dodržování zemského práva (Řezník, 2003, str. 31-35).

Ve větších či významnějších městech hrál také velkou roli pocit ztotožnění s městem, identita se poté například odvíjela, jak ze sociálního postavení tak i významu a velikosti města (Řezník, 2003, str. 36).

3.5 Sociální konstrukce reality

Podstata reality každodenního života je tvořena myšlenkami a činnostmi jednotlivých členů společnosti. Realitu každodenního života není možno ignorovat, je zcela přirozená, samozřejmá, uspořádaná a je také základem vnímání přirozeného světa, který sdílíme s ostatními. Realita každodenního života se dá charakterizovat jako osa "tady" (kde se nachází mé tělo) a osa "ted" (přítomný okamžik), skrze které se soustředíme na svou realitu. Avšak není tvořena pouze "tady a ted", ale i jinými skutečnostmi, které právě nejsou přítomny. Realita každodenního života je také doprovázena problémy, kterým jedinec musí čelit a je jen na něm, jak se s nimi vypořádá. Struktura reality každodenního života je tedy tvořena prostorem (osa "tady"), která se kříží s prostorem ostatních jedinců a časem (osa "ted", vnitřní vlastností našeho vědomí) (Berger a Luckmann, 1999, str. 25-42).

Každodenní život má svůj vlastní standardní čas, který je ve své podstatě velice komplikovaný, spojený a konečný. Na to, aby členové společnosti uskutečnili své plány, mají pouze určitý časový úsek. Tuto časovou strukturu můžeme chápat také jako donucovací prostředek, je totiž nezbytnou součástí vědění o každodenním životě (nemůžeme se ucházet o práci, dokud neprojdeme patřičnou zkouškou či školením), a také nám poskytuje určité dějinné povědomí, které nám dává přibližnou charakteristiku dat týkajících se členů společnosti. Interakce v rámci každodenního života sdílíme s ostatními členy společnosti, nejdůležitější je však setkávání se tváří v tvář. V rámci reality každodenního života rozlišují členové různá typizační schémata, díky kterým vnímají ostatní členy společnosti a různě s nimi zacházejí při osobním setkání. Míra zájmu a blízkosti ovlivňuje míru anonymity, kterou také vnímají ostatní členové společnosti. Sociální struktura je souhrn všech těchto

typizací a vzorců interakcí a proto se sociální struktura řadí mezi základní prvky reality každodenního života (Berger a Luckmann, 1999, str. 25-42).

Velice důležitým aspektem v rámci reality každodenního života je vytváření znaků a nejdůležitějším znakem lidské společnosti je jazyk. Díky jazyku mohou členové společnosti udržovat vztah se svými blízkými a porozumět realitě každodenního života (Berger a Luckmann, 1999, str. 25-42).

3.6 Jazyk

Jazyk můžeme definovat jako jeden z hlavních identifikačních a definičních znaků národa. V posledních letech je velká snaha o chápání jazyka jako velice specifického jevu (Řezník, 2003, str. 151).

Období absolutistického státu a jeho samotná existence vytváří výchozí aspekty vzniku vztahu k jazyku. Vztah absolutistického státu a jazyka se projevoval ve dvou základních rovinách, a to: „zdola“ (perspektiva ovládaných regionů a obyvatel) a „shora“ (perspektiva státního aparátu). Sjednocování veškerých složek absolutistického státu se také týkalo jazyka, například posílení jednotného úředního jazyka. Nejprve se zaměříme na rozdělení jazyka a dialektu „tištěného jazyka“, tedy takového jazyka, který byl srozumitelný pro danou skupinu čtenářů, bez ohledu na to, zda tento jazyk byl nebo nebyl totožný s jejich „mateřským jazykem, respektive dialektem“. Jazyk se tedy postupně stával způsobem komunikace, ale také způsobem sebeidentifikace obyvatel daného státu, jako příslušníků určité národní pospolitosti a zároveň podtrhovala svou symbolickou hodnotu (Hroch, 1999, str. 53-69).

Také bylo možné, že se na daném území používalo dvou nebo více jazyků a dialektů. Tento stav se nazývá jazykovou diglossií. Nejčastějším řešením jazykové diglossie, bylo to, že vládnoucí elity většinou užívaly vyššího jazyka¹ a prostý lid nižšího jazyka², tedy dialekt toho vládnoucího lidu. Platí však, že pouze jeden z nich zaujímal oficiálního postavení (Hroch, 1999, str. 53-69).

¹ neboli high-language

² neboli low-language

Miroslav Hroch uvádí pět základních prvků a principů, které utvářely samotnou existenci jazyka:

1. Obrana a ochrana jazyka: klade důraz především na hodnotu jazyka, jeho minulost, schopnost vyjadřování myšlenek a pocitů. Oslava jazyka se soustředila hlavně na občany, jejich obranu a lásku k vlastnímu jazyku a tomu se velice podobá výroku Sabina Arany „*Nemilujete-li jazyk své vlasti, nemůžete ani milovat svoji vlast*“ (Hroch, 1999, str. 53-69).

2. Hledání jazykových norem a úsilí o kodifikaci jazyka: organizace péče o jazyk, jeho popularizace a standardizace, jsou tři souběžné procesy, které tvoří language planning, jehož hlavní funkcí byla standardizace a popularizace jazyka. Nalezení jazykového standardu bylo jediným možným řešením při stanovování hranic vlastního národa a snaze ho tak odlišit od ostatních národů. Výsledkem bylo vydávání slovníků, mluvnic a učebnic. Snahu o očištění jazyka od cizích prvků nazýváme jazykový purismus (Hroch, 1999, str. 53-69).

3. Intelktualizace národního jazyka: postupně se prosazovaly snahy o rozvoj spisovného jazyka do různých skupin literárního žánru, rozdělit je můžeme do těchto šesti skupin: první a zároveň nejranější formou byla žurnalistika (noviny a časopisy) a výchovné čtení pro děti. Druhou formou byla úprava, sběr a napodobování lidové poezie a tvorby, někdy dokonce mohla dočasně nahrazovat vlastní literární tvorbu. Mezi třetí formu zahrnujeme poezii, a to jak původní, tak i přeloženou, parafráze básnických děl vyspělých literatur, které sloužily jako důkaz vyspělosti daného národa a zároveň poskytovaly národně uvědomující si a vlastenecké texty, které mohly být později převedeny do podoby vlasteneckých písní. Čtvrtá forma zahrnovala krátká vyprávění a povídky, které původně vznikaly pro vlastenecké časopisy. Pátou formu tvořily divadelní hry, jejichž významem bylo šíření spisovného jazyka i mezi sociální vrstvy. Do šesté a tedy poslední formy řadíme odbornou literaturu (Hroch, 1999, str. 53-69).

4. Prosazování jazyka do školní výuky: nový jazyk mohl plnit svou sociální funkci pouze v případě, že ho ovládali příslušníci daného národa. Nejúčinnějším způsobem jazykové výchovy bylo její zavedení do školního vyučování. Děti se zde učily jak literární podobě svého mateřského jazyka, tak i popisovat, pozorovat a interpretovat realitu odborným způsobem (Hroch, 1999, str. 53-69).

5. Uskutečnění plné jazykové rovnoprávnosti: požadavek na plnou rovnoprávnost používání jazyka nejen ve školách, ale také ve státní správě, na poštách, na železnicích, v obchodech a i v politice (Hroch, 1999, str. 53-69).

3.7 Vlastenectví a vlastenci

Lydia Molandová (2011, str. 47-49) rozvádí myšlenky Georga Hegela, který definuje pojem vlastenectví jako důvěru a dispozici. Podle Lydie Molandové neprobíhal vývoj vlastenectví stejně ve všech zemích a na základě toho popisuje jednotlivý vývoj vlastenectví v německy mluvících zemích, v Anglii a ve Francii.

V německy mluvících zemích mělo vlastenectví velmi silnou tradici, která fungovala spíše na místní úrovni než na národní. Existovalo zde velké množství skupin, které se nazývaly vlastenecké společnosti. Tyto organizace podporovaly společné dobro ve všech oblastech, ať už se jednalo o vzdělání nebo probíhající reformy. Zakládaly sirotčince, dávaly jídlo chudým, staraly se o lidi, kteří byli jakýmkoliv způsobem znevýhodněni válkou. Jejich hlavním cílem byla podpora individuálních hodnot, jakými byly pracovitost, šetřivost a důvěryhodnost. (Moland, 2011, str. 47-49).

Tradiční anglický patriotismus měl specifický politický význam. Zahrnoval tak občany, kteří ochraňují svá práva a bojují proti vládnoucí tyranii. Oproti pojetí vlastenectví německy mluvícími zeměmi, které chápaly vlastenectví jako podporování své země, je jeho význam velice vzdálený. Vlastenci zde bojovali za svá práva a za politické principy. Ještě trochu jiný význam slova než má anglická forma vlastenectví je pojetí francouzských revolucionářů, kteří interpretují vlastenectví jako zájem o větší dobro a naprosto odmítají, že toto dobro by mohlo být jakýmkoliv způsobem dosaženo pomocí politických principů. (Moland, 2011, str. 47-49).

Vlastenectví znamená hrdost a loajalitu vůči své zemi. Vlastenci pracují na tom, aby se jejich země stala lepším místem, účastní se voleb a respektují státní symboly. Oslavují společně svátky a účastní se různých pochodů a přehlídek. Hrdě podporují ty, kteří reprezentují jejich zem. Učí se o své historii a čtou o svých hrdínech. Vyvěšují vlajky na svých domech a před začátkem sportovních utkání vždy povstanou a zpívají národní hymnu (Raagma, 2000, str. 5-21).

Vlastenci velice milují svou zem, jsou na ní hrdí a chovají ke své zemi velmi silně city, protože je to místo, kde se narodili a kde žijí. Vlastenectví je touha podpořit svou zem a bránit její čest. Svou lásku vyjadřují vlastenci tak, že ze své země chtějí udělat lepší místo, řídí se zákony, respektují svou vládu a ctí svou zemi na tolik, aby si z nich ostatní mohli vzít dobrý příklad (Lamachia, 2001, str. 7).

John Lamachia (2001, str. 5-7) zmiňuje Thomase Jeffersona jako jednoho z největších amerických vlastenců. Thomas Jefferson byl velice bohatý a vzdělaný vlastník půdy, který vedl privilegovaný život jako právník a legislativec. Velice miloval svou zem a vše pro svou lásku ke své zemi obětoval: bohatství, své postavení ve společnosti a dokonce i svou ženu. Když mu bylo třicet let, rozhodl se jednat a dostát tak svým závazkům vůči americké nezávislosti. 4. července 1776 Thomas Jefferson s ostatními vlastenci navrhl a podepsal Deklaraci Nezávislosti, tedy dokument, který ustanovil, že se americké kolonie odtrhly od nadvlády Anglie, která trvala více než století, viz příloha Významné historické momenty USA.

3.9. Migrační teorie

Migrace se rozděluje na migraci mezinárodní, ke které dochází mezi jednotlivými státy, a migraci interní, která se odehrává uvnitř dané země. Migraci dále dělíme na dobrovolnou a nedobrovolnou. K dobrovolné migraci dochází z vlastní svobodné volby, například za účelem studia či pracovní nabídky. K nedobrovolné migraci většinou nedochází z vlastní volby, jedná se o nedobrovolné rozhodnutí opustit svou zem, například z politických či náboženských důvodů. Nedobrovolná migrace se dá dále rozdělit na vnucenou a vynucenou. V rámci vnucené migrace mocnější složky vždy donutí ty druhé k migraci. K vynucené migraci však dochází z důvodu nepříznivých přírodních podmínek, jako je například sucho nebo povodně (antropologie.zcu.cz, 2007).

Zřejmě nejznámější migrační teorií je **teorie push a pull faktorů**. Příčinou migrace bývají faktory, které nutí migranty opustit svou zem (push faktory) a zároveň faktory, které migranty do cílových zemí přitahují (pull faktory). Mezi push faktory patří nízká životní úroveň, nedostatek pracovních příležitostí, špatná ekonomická a politická situace. Mezi pull faktory patří dostatek pracovních příležitostí, příznivá ekonomická situace, náboženská a politická svoboda. **Neoklasická teorie migrace** se zaměřuje na platové a pracovní podmínky. Jedinec se rozhodne, až po té, co pečlivě zváží veškeré nabídky a případné náklady na migraci. Jedinec se snaží maximalizovat svůj užitek, který nejčastěji bývá ve formě vyššího peněžního příjmu (socioweb.cz, 2005).

Makroekonomická teorie zkoumá příčiny migrace z hlediska makroekonomických aspektů, jako například jsou rozdíly mezi příjmy v jednotlivých zemích nebo rozdíly v poptávce a nabídce pracovních příležitostí. Vychází z předpokladu, že chudí lidé se budou stěhovat do bohatších regionů, protože ekonomické a pracovní rozdíly jsou dostačujícími faktory vedoucí k migraci. **Mikroekonomická teorie** tvrdí, že jedinci si pečlivě kalkulují své náklady a výnosy spojené s migrací. Mezi náklady na migraci patří náklady spojené s cestou, s obdobím než si jedinec najde práci, na učení se nového jazyka, kultury a nalezení nových kontaktů. Volbu také ovlivňují faktory spojené s aktuálními podmínkami na trhu práce v dané zemi či pravděpodobná výše výdělku (socioweb.cz, 2005).

Teorie **nového ekonomického přístupu** připouští, že migrace nemůže být vysvětlena jen rozdílem ve výši příjmu v jednotlivých zemích. Pracuje s aspekty příznivého

rozvoje podnikání či stálého zaměstnání. Rozhodnutí, zda emigrovat je většinou učiněno celou rodinou. Záměrem je maximalizovat zisk a minimalizovat rizika, na která se při rozhodování klade větší důraz, protože rozdíly ve výši příjmů nemusejí být podmínkou k migraci (socioweb.cz, 2005).

Teorie dvojího trhu rozděluje pracovní trh vyspělého státu na primární pracovní sektor a sekundární pracovní sektor. Primární sektor je tvořen kvalifikovanými pracovníky a naproti tomu sekundární sektor je tvořen nekvalifikovanými pracovníky. Migrace je úzce spjata s poptávkou po pracovních příležitostech a potřebě jednotlivých vyspělých zemí po pracovní síle. V těchto zemích věří v rovnost příjmu a sociálního postavení. Pro imigranty je však prioritou výše platu než postavení ve společnosti (socioweb.cz, 2005).

Teorie sítí klade důraz na mezilidské vazby. Jednotlivé sítě vznikají pomocí vazeb mezi migranty, bývalými migranty a těmi, kteří zůstali v domovské zemi. Jedná se o vazby přátelské, rodinné či komunitní. O zmíněných vazbách se také mluví jako o sociálním kapitálu, protože poskytují důležité informace a pomoc jak jedincům, tak celým rodinám. Díky těmto sítím je pro migranty jednodušší se v dané zemi usadit a vytvořit komunitu (socioweb.cz, 2005)

Teorie kumulativních příčin uvádí, že díky migraci nastávají určité ekonomické, sociální i kulturní změny jak v cílové, tak i v domovské zemi. Jedná se o to, že některá zaměstnání mají vysoké zastoupení imigrantů, díky kterému získávají určitou nálepku, která se přenáší i na občany v domovské zemi a vede k větší poptávce po migrantech (socioweb.cz, 2005).

3.9. Migrace: Česká republika a obyvatelé Spojených států

Cizince pobývající v České republice můžeme ve zjednodušené podobě rozdělit do čtyř kategorií. První skupinu tvoří občané EU včetně Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci – registrovaní s povolením k přechodnému nebo trvalému pobytu a i bez povolení. Do druhé skupiny spadají občané třetích zemí, tedy cizinci mimo Evropskou unii, Evropský hospodářský prostor a Švýcarska, kteří zde pobývají krátkodobě (do 90 dnů) s vízem nebo bez, s vízy nad 90 dnů, které jsou platné jeden rok bez možnosti prodloužení, s povolením k dlouhodobému pobytu a trvalému pobytu. Do třetí

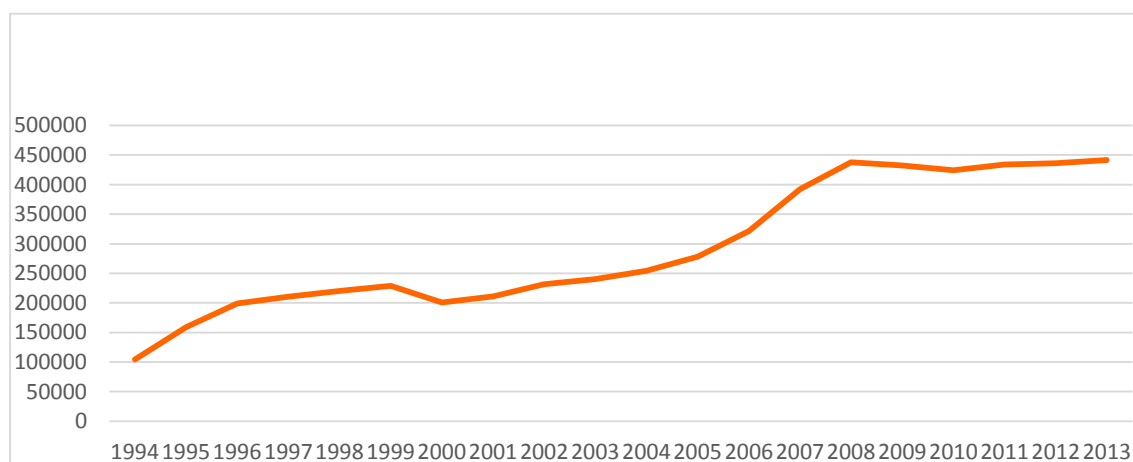
skupiny patří cizinci se statutem mezinárodní ochrany (azylem). Čtvrtou skupinu tvoří registrovaní žadatelé o mezinárodní ochranu (azyl) (Drbohlav, 2010, str. 32-33).

Česká republika jako příchozí země pro mezinárodní migraci má vcelku krátký vývoj. Počty příchozích migrantů nebyly vysoké a podíl cizinců na celkovou populaci byl také velice malý. Po roce 1989 se situace týkající se migrace a České republiky změnila. Imigranti z různých zemí z celého světa se pomalu stávají součástí všech regionů v České republice. Počet migrantů v České republice roste, i když v poměru s ostatními zeměmi je podíl cizinců na celkovou populaci stále nízký (Rákoczyová a Trbola, 2009, str. 16-17)

Graf č. 1 znázorňuje, jak se vyvíjel počet cizinců na území České republiky. V roce 1994 na území České republiky pobývalo necelých 105 000 cizinců a během 10 let se jejich počet zdvojnásobil na 255 000. Největší nárůst byl zaznamenán mezi lety 1994 až 1997. Mírný pokles byl zaznamenán mezi roky 1999 a 2000, ale poté se od roku 2000 až do roku 2009 počet imigrantů neustále navyšoval. V roce 2010 byl opět zaznamenán mírný pokles, ale od té doby počet imigrantů opět roste (CZSO, 2014, czso.cz).

Občané ze Slovenska dlouhodobě tvořili nejsilnější přistěhovaleckou skupinu v České republice, ale po roce 2000 se nejpočetnější menšinou v ČR stali občané z Ukrajiny. Mezi největší imigrační skupiny v České republice dále patří občané z Vietnamu, Ruska, Polska či Německa (Drbohlav, 2010, str. 34-35)

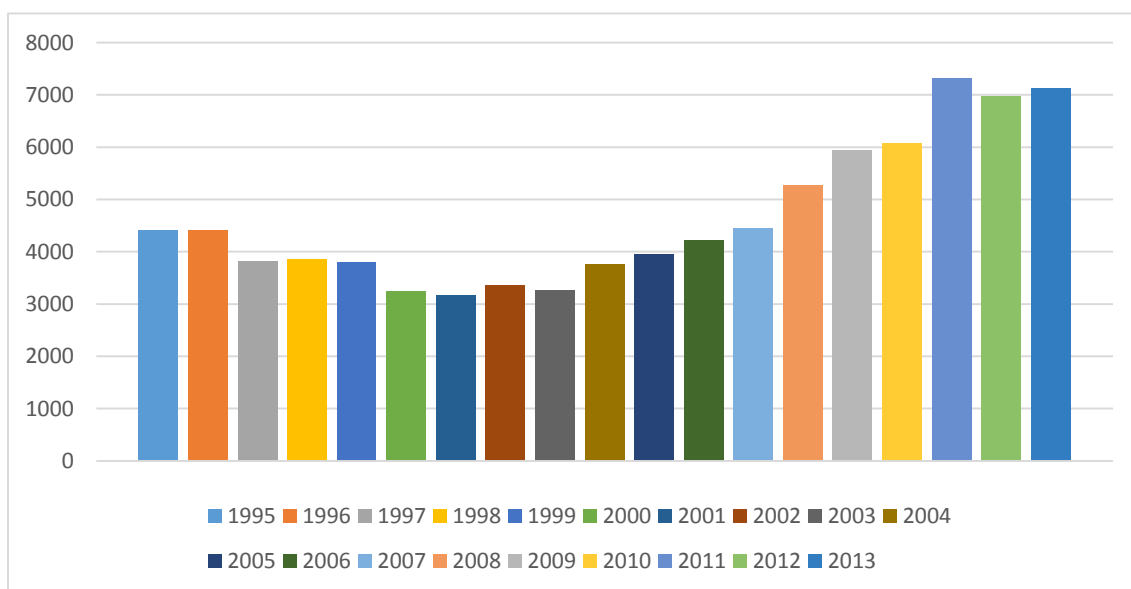
Graf č. 1- Vývoj počtu cizinců v ČR 1994 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování podle ČSÚ

Graf č. 2 znázorňuje vývoj počtu Američanů v České republice v období mezi lety 1994 až 2012. Největší počet občanů Spojených států na území České republiky byl v roce 2011, a to 7 317. Z grafu také vyplývá, že v letech 1996 až 2007 nastal pokles občanů Spojených států pobývajících v ČR. V roce 2008 počet překonává hranici 5 000 občanů Spojených států, v roce 2010 hranici 6 000 občanů Spojených států a v roce 2011 hranici 7 000. V roce 2012 nastává menší pokles a hranice se posunula těsně pod 7 000. V roce 2013 počet občanů Spojených států Amerických opět překročil hranici 7000 (CZSO, 2014, czso.cz).

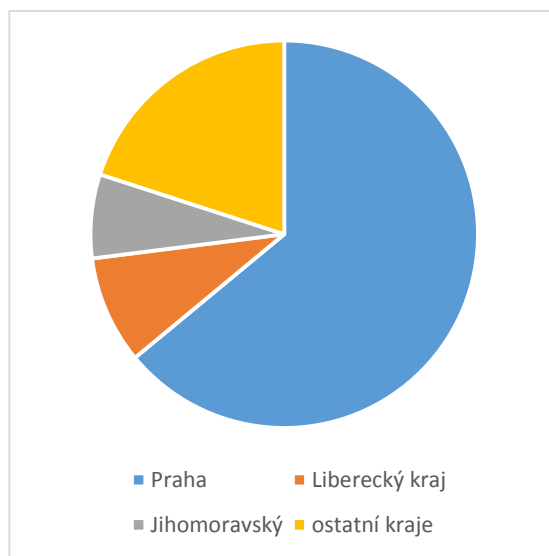
Graf č. 2- Vývoj počtu Američanů v ČR 1994 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ

Grafu č. 3 znázorňuje rozmístění občanů Spojených států na území České republiky. Nejvíce občanů Spojených států žilo v roce 2012 v Praze, a to celkem 4 497 občanů, neboli 64% z celkového počtu občanů Spojených států na území České republiky. V Libereckém kraji to bylo zhruba 9%, v Jihomoravském kraji okolo 7% a dohromady v ostatních krajích 20%.

Graf č. 3- Rozmístění občanů Spojených států na území ČR za rok 2012

Zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ

4. Praktická část

Praktická část bakalářské práce se zabývá analýzou provedených polostrukturovaných rozhovorů. Analýza je rozdělena do pěti okruhů, zabývajících se konstrukcí vlastenectví. Rozhovory byly provedeny s deseti občany Spojených států amerických žijících v České republice. Podrobné údaje informátorů jsou uvedeny v tabulce č. 1 v kapitole Cíl a metodika práce (str. 8).

4.1 Vlast

Pojem vlast pro většinu informátorů znamená místo, kde se narodili, vyrůstali, a kde mají svou rodinu a přátelé. Představuje pro ně místo, kde je svoboda a místo, které jim poskytuje mnoho možností. Ken (58 let, 3 roky v ČR) považuje svou vlast za místo, kde žil skoro celý svůj život, a tudíž pro něj hodně znamená. Je to místo, které zná a se kterým porovnává každé místo, kde byl. Podobně to vnímá i Terry (48 let, 8 let v ČR)

„Mojí vlastí je Texas. Narodil jsem se v Texasu a vždycky budu Texasan. Jsem velice hrdý na náš stát, na naši historii, dědictví a kulturu.“ (Terry)

Shiela (34 let, 6 let v ČR) pochází z malého města, kde je jen pár farem, a proto si vždy přála žít ve velkém městě, a nyní, když se rozhodla po osmi letech vrátit, říká, že její vlast je opravdu nádherným a tichým místem odkud lze pozorovat hvězdy a je vidět na míle daleko. Je to místo, odkud pochází a kde žije její rodina. Velice podobně to vnímá informátorka Annika.

„Vlast je pro mě velice důležitá a od té doby co jsem se odstěhovala, se pro mě stala mnohem důležitější. Myslím, že je pravda, že člověk neocení to co má, dokud neodejde a nevrátí se zpět. Je to můj domov.“ (Annika, 26 let, 2 roky v ČR)

Všichni dotázaní informátoři stále považují Ameriku za svůj domov. A to i ti, kteří žijí mimo Ameriku více než deset let, navzdory tomu za domov považují i Českou republiku a rádi by tu nadále zůstali.

„Jsem občan Spojených států amerických, vracíme se tam jednou či dvakrát do roka. Právě zítra odlétáme, abychom strávili Den děkuvzdání s naší rodinou. Ano, Ameriku považuji za svůj domov a také je to místo, kde bychom rádi strávili naše stáří.“ (Leslie, 59 let, 18 let v ČR)

Terry (48 let, 8 let v ČR) definuje svůj domov, jako místo, kde je jeho rodina, což znamená, že Terry za svůj domov považuje Českou republiku, ale jeho vlastní vždy budou Spojené státy. Amerika je pro Anniku (26 let, 2 roky v ČR) stále domovem. Má velice ráda Českou republiku, je to pro ni místo, kde se nyní odehrává její život, ale Amerika je stále jejím domovem. Podobným způsobem to vnímá i Melodee a Jodi.

„Cítím se, jako kdybych měla dva domovy, mezi kterými musím rozlišovat. Amerika je pořád můj domov, ale už ne jediný domov. Když jsem tam, cítím se tam jako doma, ale zároveň mi chybí to, co mám a dělám tady.“ (Melodee, 37 let, 6 let v ČR)

„Navštěvuji Ameriku a mám ji ráda, ale už bych tam nechtěla dlouhodobě žít. Myslím, že je to stále můj domov, ale je to těžké, žiju tady zhruba jednu třetinu svého života a kamkoliv jedu, připadám si i trochu jako Čech.“ (Jodi, 39 let, 15 let v ČR)

Z určitého pohledu bude Amerika vždy pro Beccu A. (25 let, 3 roky v ČR) domov. Jak sama říká, je to země, která je uvedena v jejím pasu a pokud by musela z nějaké země odejít, Amerika by byla právě tím místem, kam by se vrátila. Dívá se na to také z jiného pohledu, a to z pohledu svého věku, dvacet dva let ze svých dvaceti pěti let žila v Americe, takže i tohoto důvodu považuje Ameriku za svůj domov, ale pracuje na tom, aby se Evropa stala její domovem. Pokud by v České republice strávila dalších dvacet nebo třicet let, pravděpodobně by odpověděla, že Evropa je jejím domovem.

4.2 Vlastenectví

Vlastenectví můžeme podle odpovědí informátorů, definovat jako lásku, podporu, pýchu, respekt, věrnost své zemi a ochotu za ni bojovat, ale jen v takové míře, která není nebezpečná pro druhé.

Pro Melodee (37 let, 6 let v ČR) znamená vlastenectví být hrdý na svou zem, respektovat ji, rozumět jí a být ochotný ji bránit. Pro Leslie (59 let, 18 let v ČR) vlastenectví znamená milovat a respektovat svou zem. Sheila (34 let, 6 let v ČR) definuje vlastenectví také jako lásku a podporu své země, i přes její minulost. Naopak Jodi (39 let, 15 let v ČR) definuje vlastenectví jako velice dobrý pocit ze své země. Pro Kim (27 let, 5 let v ČR) vlastenectví znamená být pyšný na svou zemi a ochotu bojovat za to, v co věří.

Informátoři se shodují také v tom, že je důležité být do jisté míry vlastencem, ale pouze ve zdravé formě, která nikomu neublíží. Vlastenectví je pro ně tedy důležité v tom ohledu, že jim pomáhá získat perspektivu toho, kým jsou, ale také je součástí jejich historie, dědictví, a toho co je jejich zem naučila. Občas se může stát, že se lidé stanou příliš vlastenečtí, můžeme si to představit na situaci, kdy si příslušník jednoho národa myslí, že právě jeho národ je ten nejlepší a to podle informátorky Sheily (34 let, 6 let v ČR) není dobrá perspektiva. Lidé by měli být hrdí na to, odkud pochází a na to, jaká je jejich historie a také být součástí historie pro budoucí generace. Velice podobně to také vnímají informátoři Leslie a Terry.

„Vlastenectví je důležité, v případě, že je vyvážené. Silné vlastenectví může být škodlivé. Kdybych byla moc hrdá na Ameriku, až tak, že každá jiná země dělá věci špatně a my jsme ti nejlepší, tak to by nebylo zdravé vlastenectví. Je zdravé, aby lidé milovali a respektovali svou zem, ale aby to bylo v té vyvážené míře. Nezastávat názor, že má zem nedělat nic špatně, ale že všechny země dělají správné věci a my se od nich můžeme přiučit.“
(Leslie, 59 let, 18 let v ČR)

„Vlastenectví je extrémně důležité, hlavně v této době. Žijeme v době, ve které se různorodost stala jakýmsi klíčem, proto si myslím, že vlastenectví je velice důležité. Je důležité připomínat si oběti, které byly učiněny lidmi před námi v naší zemi. Připomínat si ty, kteří padli za nezávislost a za naši svobodu. Připomínat si ty, kteří sloužili v armádě a ty, kteří přišli z Evropy a začínali v naší zemi od nuly a to je něco, co nechci, aby někdy vymizelo nebo Američané či jiné země nechaly vymizet. Symbolizuje to opravdu hlubokou vášeň vůči dané zemi. Nezastávám názor, jsem Američan, což znamená, že jsem někým lepším, než jsou ostatní, s čím se velmi často setkávám. Já jsem opravdu hrdý na to, že jsem Američan, kvůli tomu všemu co se stalo a bylo obětováno. Je to tedy pro mě velice důležité, ale ne na úkor ostatních. Amerika má spousty přistěhovalců z jiných zemí, kteří si nesou své vlastenectví

s sebou, a já očekávám, že si ho s sebou přinesou z jejich vlasti. Nemyslím si, že by ho měli zabouchnout za dveřmi jen pro to, že se přistěhovali do Ameriky.“ (Terry, 48 let, 8 let v ČR)

Hlavní atribut vlastenectví informátoři spatřují v tom, aby si lidé pamatovali své dědictví a historii jejich země. Podle Jodi (39 let, 15 let v ČR) se tento odkaz pomalu vytrácí i tady v Praze. Podle ní je to dáno také tím, že v poslední době je všechno mezinárodní a národní tradice se pomalu vytrácejí. Pro dotazované znamená vlastenectví zejména svobodu, dobrý pocit z toho, že se narodili právě tam, kde se narodili, ale také i respekt vůči těm, kteří slouží jejich zemi. Znamená to být hrdý a ochotný chránit svou zem, ale také přijmout fakt, že jejich země se mýlí. Pro mnohé z nich vlastenectví znamená něco jiného a jejich míra lásky k jejich vlasti je rozdílná, ale pro každého z nich je tu něco, na co jsou hrdí, že jejich zem udělala.

Nespatřují důležitost v tom, kdo je prezident, guvernér nebo viceprezident, ale to, co je podle Terryho (48 let, 8 let v ČR) opravdu důležité, je obrovský respekt vůči jednotlivým lidem a jejich ochotě sloužit celku. Z toho podle něj vychází cit pro národní a kulturní jednotu. Právě proto podle něj musí lidé mít alespoň trochu citu pro vlastenectví, aby mohli respektovat svou zem, a to i přes to, že se lidé nezajímají o to, co se tam děje. Například v Americe se děje hodně věcí, na které Američani nejsou pyšní, ale i přesto milují svou zem a jsou hrdí na lidi, kteří se rozhodli sloužit své zemi a na toho společného ducha, kterého mají, na ten odkaz a respekt vůči jejich zemi, který chovají a to i přes to, že nesouhlasí s tím, co se tam děje. Sheila to vnímá velice podobně jako Terry.

„Vlastenectví pro mě znamená svobodu. Znamená to, že mám určitá práva, jako právo volit a vyjádřit svůj názor ohledně senátu. Umožňuje mi to oslavovat vše, co má zem udělala dobře, ale také zviditelnit můj názor, když si myslím, že má zem používá svou moc nesprávně, nebo když nepoužívá svoje zdroje a peníze, tak jak má. Dává mi to možnost vyjádřit můj názor. Také to znamená být hrdý na to, odkud pocházím navzdory minulosti a chyb, které má zem udělala a ještě udělá.“ (Sheila, 34 let, 6 let v ČR)

Někteří z dotazovaných si díky tomu, že žijí v Evropě a mají, tak určitý odstup od své země, uvědomili, že vlastenectví neznámá jen to, že jejich země má vždy pravdu. Ano, jsou tu lidé, kteří říkají, že vlastenectví znamená být hrdý na svou zem, ať má pravdu nebo se mýlí, to ale podle Kena (58 let, 3 roky v ČR) není vlastenectví, ale slepota. Zastává názor, že jeho země se může mýlit a pokud si myslí, že se jeho země mýlí, nezastával by ten

názor, jen pro to, že to je to, co jeho zem říká. Vlastenectví je tedy, také podle nich o tom, být ochotný bránit svou zem, když má pravdu a být schopný vyjádřit nesouhlas, když se mýlí. Naopak informátorka Becca A. nevnímá vlastenectví tolik, jako jiní informátoři.

„Pro mě vlastenectví neznamená tolik, občas si říkám, že by mělo znamenat víc. Je to těžké se všemi těmi válkami, které se konaly za svobodu, jako například první světová válka a druhá světová válka, ale spíše druhá světová válka, vstup a boj proti Hitlerovi byla dobrá věc, ale ostatní války, kterých se Amerika účastnila, si nejsem jistá, zda bych je podpořila. Pokud myslím na vlastenectví, myslím spíše na podporu vojenských jednotek. Mně se zrovna moc nelíbí, jak Amerika používá své vojenské jednotky ve světě. Vlastenectví, ale také znamená mnoho jiného, jako například oslava státních svátků, například Den díkůvzdání, tento svátek mám velice ráda.“ (Becca A., 25 let, 3 roky v ČR)

Pouze dva z deseti informátorů řekli, že se necítí být vlastenci a spíše pojem vlastenec spojují s lidmi sloužící v armádě. Zbývajících osm informátorů si myslí, že jsou a to i v případě, že nad sebou nikdy, jako nad vlastenci nepřemýšleli. Kim (27 let, 5 let v ČR) definuje vlastenectví také jako ochotu bojovat za svou zem a za to, v co její zem věří a, zároveň dodává, že pokud by bylo potřeba, za svou zem by i bojovala. Také by se nikdy nevzdala svého amerického občanství. Amerika pro ni znamená pocit domova a místo, kde se zrodila její identita a další věci pro ni důležité. Pro Sheilu je vlastenectví také velice důležité.

„Ano. Myslím, že jsem byla větší vlastenec a víc hrdá na to, odkud pocházím, když jsem se sem přistěhovala poprvé. Nyní, po tom, co jsem žila v Evropě, ale vidím historii a různé světové události z jiné perspektivy. Ano, jsem vlastenec a miluji svou zem i přes chyby, které má. Chci nadále být schopna vyjádřit svůj názor, ať už to znamená volit nebo se zapojit do kauz, které si myslím, že jsou důležité.“ (Sheila, 34 let, 6 let v ČR)

Annika si o sobě nemyslí, že je vlastenec. Doslova uvádí, že nikdy nebyla velkým příznivcem Ameriky, až do té doby, co se odstěhovala, a pak vrátila zpět. Naučila se díky tomu víc si Ameriky vážit. Vážit si té svobody, kterou cítí a zažívá, když je tam. Je to svoboda, ve kterou ona věří. Tato informátorka měla možnost cestovat a uvědomuje si, že ve světě žije spousta lidí, kteří nemají takovou svobodu, jako má ona, protože se narodila v Americe, jako je například znalost jazyka a obdržení všech základních potřeb. Toto léto

cestovala po Americe a viděla krásu zhruba 21 států, a také dodává, že Amerika je opravdu nádherná země.

„Myslím, že lidé, kteří jsou součástí armády, za něž jsem velmi vděčná, ti jsou velcí vlastenci a mnoho Američanů, kteří nikdy nebyli nikde jinde také.“ (Annika 26 let, 2 roky v ČR)

Informátoři se také shodnou v tom, že jsou zhruba stejnými nebo o trochu menšími vlastenci než jejich přátelé a rodiny, které žijí v Americe a to většinou z důvodu, že se rozhodli opustit žít v Evropě. Annika (26 let, 2 roky v ČR) si myslí, že její rodina a přátelé jsou na tom stejně, co se týče vlastenectví, a ona má trochu menší vlastenecké cítění, protože opustila Spojené státy a rozhodla se žít jinde. Stejně tak Leslie (59 let, 18 let v ČR) uvádí, že si myslí, že je menším vlastencem než její rodina a přátele v Americe, protože nezažili, to co ona. Melodee (37 let, 6 let v ČR) také mluví o tom, že její rodina nikdy nebyla jinde než v Americe, že to je to, co znají a mají rádi, a že právě to je dělá většími vlastenci. Stejně tak to vnímá informátorka Becca A.

„Moje rodina je více vlastenecká než já. Žádný z členů mé rodiny nemá pas, takže nikdy neopustili zem, vyrostla jsem na hranicích s Kanadou, takže byli v Kanadě, ale jak říkám, nemají pasy, takže nemůžou cestovat po světě. Pracujeme na tom, aby je měli. Kdybych se nepřestěhovala, neměli by vůbec žádnou touhu přijet. Jsou velice spokojeni, tam kde jsou. Oproti Američanům v Česku jsem také málo vlastenecká. A Češi se zdají být nadšení ze své země asi tak, jako já jsem z té své.“ (Becca A., 25 let, 3 roky v ČR)

Díky tomu, že někteří informátoři mohli cestovat a více poznávat svět se tak jejich vlastenectví posílilo, jako v případě u Beccy M. (29 let, 4 roky v ČR). Uvádí, že její vlastenectví není tolik silné jako jejich přátel, kteří nikdy nevycestovali za hranice Spojených států. Na druhou stranu ona díky tomu, že vycestovala, dobře poznala privilegia, které má, protože se narodila v Americe a lidé z jiných zemí nemají.

Ne u všech se posílila jejich láska k vlasti po příjezdu do České republiky, například u Leslie (59 let, 18 let v ČR) je tomu, tak, protože se naučila tomu, že i ostatní země mají co nabídnout, a že Amerika není jediné místo na tomto světě. Melodee (37 let, 6 let v ČR) se domnívá, že se její vlastenecké cítění od doby co žije v České republice, zmenšilo. Sheila má naprosto stejný názor jako předchozí informátorky.

„Menší, řekla bych, a to proto, že cítím, že mám mnohem větší přehled o tom, co svět může nabídnout.“ (Sheila, 34 let, 6 let v ČR)

Jsou tu, ale i tací, kteří jsou více vlastenečtí než, když přišli do České republiky. Annika (26 let, 2 roky v ČR), o sobě, jako o příliš vlasteneckém člověku nesmýšlí a přesto uvádí, že je větší vlastenec, protože nyní, dokáže mnohem víc ocenit svou vlast. Kim (27 let, 5 let v ČR) doplňuje, že se z ní stal větší vlastenec v tom smyslu, že je nyní mnohem více uvědomělá o tom, jak se jednotlivé země od sebe liší. To že je více uvědomělá, z ní dělá většího vlastence, stejný názor zastává i Terry.

„Jsem více kritický, ale skrze tuto kritiku jsem více vlastenecký. Chybí mi věci, které utváří mé vlastenectví. Před třemi lety mě navštívila moje sestra, jeli jsme do Německa na Mistrovství světa ve fotbale, kde hrál americký tým proti Severní Koreji. Hrála tam národní hymna a visela tam naše vlajka a v momentě, kdy jsme zpívali národní hymnu, tak mě zaplavila obrovská vlna emocí. Náhlý nával vlastenectví, který jsem ještě nikdy nezažil a to ani, když jsem byl v Americe. Musel jsem být mimo Ameriku, abych pochopil, jak moc miluju svou vlast. Jsem mnohem více kritický ohledně způsobů, které Amerika používá, ale zároveň jsem mnohem více vlastenecký, než jsem kdy předtím byl.“ (Terry, 48 let, 8 let v ČR)

Žádný z informátorů nenavštěvuje ryze americký klub nebo skupinu. Všichni z nich se však společně setkávají ve škole, kde byl tento výzkum proveden, neboť valnou většinu pedagogického personálu tvoří Američané. Všichni informátoři také navštěvují v Praze mezinárodní kostel, kde je velké množství cizinců, mezi nimi také Američané.

„Navštěvuji diskusní kroužek, kde například mluvíme o tom, co jsme četli, ale nenazval bych to americkou skupinu, jsou tam pouze dva Američané, je to spíše takové mezinárodní.“ (Ken, 58 let, 3 roky v ČR)

4.3 Tradice

Všichni informátoři slaví Den díkůvzdání, který se slaví čtvrtý čtvrtek v listopadu.

„Na Díkůvzdání prostě hodně jíme, většinou je tu rodina, která pozve pár lidí k sobě, hodně se jí a sleduje americký fotbal.“ (Melodee, 37 let, 6 let v ČR)

Škola bývá přes léto zavřená a většina z dotazovaných na léto odjíždí zpět do Ameriky, kde oslavují Den nezávislosti (4. července). Například Kim (27 let, 5 let v ČR) nikdy v České republice na Den nezávislosti nebyla, protože vždy jezdí domů, ale kdyby tu byla, určitě by oslavovala, říká, že vždy slýchává o tom kolik večírků a různých akcí se tu vždy děje.

Jsou tu, ale i tací, kteří v České republice přes léto zůstávají a oslavují 4. července v Praze. Terry (48 let, 8 let v ČR) se svou rodinou v jejich domě uspořádal na Den nezávislosti obrovský piknik, kterého se například účastnil i Ken (58 let, 3 roky v ČR). Melodee (37 let, 6 let v ČR) většinou na léto také odjíždí do Ameriky, ale minulý rok tu zůstala a byla se svými kamarády z Ameriky, se kterými měli menší soukromou oslavu, při které zpívali, pálili prskavky a jedli hamburgery.

„Obvykle někdo uspořádá večírek a v případě, že by tu nikdo takový nebyl, já sama bych pozvala své kamarády, ale spíše Čechy, aby i oni mohli vidět jaké to je a zažít to.“ (Becca A., 25 let, 3 roky v ČR)

Většina z informátorů se nevrací domu jen na léto, ale také i na Vánoce. Ti, kteří zůstávají, slaví Vánoce samozřejmě v České republice. Někteří z nich dokonce i vyzkoušeli tradiční české jídlo a zvyky a někteří z nich dodržují typicky americké tradice.

O výše uvedených svátcích a tradicích se zmínili všichni informátoři, někteří z nich, ale zmínili také další svátky, které oslavují, nebo by rádi oslavovali. Například Terry se svou rodinou kromě 4. července, tedy Dne nezávislosti, oslavuje také texaský Den nezávislosti, který se slaví 2. března. Becca M. (29 let, 4 roky v ČR) se svými studenty oslavuje 100 dní školy, a dodává, že ve Spojených státech je to opravdu velká oslava. Becca A. by ráda oslavovala Den obětí války (Memorial day).

„Den obětí války byl svátek, který jsme oslavovali, když jsem vyrůstala. V mém městě se vždy uskutečnil pochod a vždy jsme měli slavnostní jídlo.“ (Becca A., 25 let, 3 roky v ČR)

4.4 Média, politika a sport

Američané žijící v České republice se snaží také sledovat, jaká je politická situace ve Spojených státech i v České republice, většinou pomocí sociálních sítí, zpravodajských serverů BBC či CNN nebo tištěného týdeníku The Prague Post. Téměř všichni informátoři se účastnili posledních prezidentských voleb, které se konaly v roce 2012. Pouze dva informátoři, se účastnili poledních senátních voleb, které se konaly na podzim roku 2014, jedním z nich byla Jodi.

„Čas od času sleduji politickou situaci v Americe, hlavně ve volebním období, jako jsou prezidentské nebo senátní. Ano, volila jsem a budu znovu tento podzim.“ (Jodi, 39 let, 15 let v ČR)

Na nedostatky ze strany administrativy upozorňuje Becca A. (25 let, 3 roky v ČR). Právě nedostatek informovanosti na jedné straně, a pocit bezmocnosti, při ovlivnění výsledku voleb na druhé straně jsou hlavní důvody, proč většina z informátorů nevolila v posledních senátních volbách.

Fanouškům sportu velice schází typické americké sportovní dění (americký fotbal, baseball, basketbal). Leslie (59 let, 18 let v ČR) uvádí, že jí a jejímu manželovi velice chybí americký fotbal, Becca M. (29 let, 4 roky v ČR) naopak uvádí, že je obrovským fanouškem socceru. Jodi, (39 let, 15 let v ČR) pravidelně sleduje výsledky baseballových utkání a jednoho basketbalového hráče jménem Jeremy Lin.

4.5 Plány do budoucna

Informátory můžeme podle jejich plánů do budoucna rozdělit na dvě skupiny. První skupina je tvořena sedmi informátory, kteří mají v plánu zůstat v České republice.

Druhá skupina je tvořena třemi informátory, kteří mají v plánu se vrátit do Ameriky nebo žít někde jinde. Sheila se rozhodla vrátit domů za svou rodinou, aby nějaký čas pomáhala své sestře, která na podzim porodila svého třetího potomka.

„Momentálně mám v plánu se vrátit zpět do Spojených států, ale jsem otevřená tomu se vrátit, ať už sem do Evropy nebo kamkoliv jinam. Pobyt v České republice mi poskytl mnohem širší záběr tohoto obrovského světa, který chci více poznat.“ (Sheila, 34 let, 6 let v ČR)

Kim (27 let, 5 let v ČR) v době, kdy byl proveden rozhovor (říjen 2014) uvedla, že se plánuje vrátit zpět do Spojených států na konci školního roku, z následného rozhovoru s Melodee, ale vyplynulo, že Kim stále uvažuje, zda se vrátí do Spojených států nebo zůstane v České republice. Leslie je zakladatelkou školy, ve které byl prováděn tento výzkum. Při rozhovoru uvedla, že hlavním důvodem odchodu ze školy je její věk.

„Tento rok je mým posledním, do budoucna se plánujeme přestěhovat do jiné evropské země nebo do Spojených států.“ (Leslie, 58 let, 18 let v ČR)

5. Zhodnocení výsledků

Analýza v rámci této bakalářské práce se zabývala dvěma hlavními otázkami. První z nich je, jak Američané žijící v České republice vnímají své vlastenectví.

Všichni dotazovaní Američané považují Ameriku stále za svůj domov a to i ti, kteří v České republice strávili 15 a více let. Amerika je pro ně místem, kde se narodili a vyrostli, místem, kde získali svou identitu a stali se tím, kým jsou, ale také místem, kde žijí jejich rodiny a přátelé. Mnoho z nich, ale považuje také Českou republiku za jakýsi domov, a to proto, že Česká republika, je tím místem, kde se nyní odehrává jejich život.

Vlastenectví definují hlavně jako pýchu, lásku, věrnost, respekt a ochotu bojovat za to, v co jejich zem věří. Je, ale nutné, aby tato láska a ochota projevovaná vůči své zemi byla v rovnováze a aby se nevymkla kontrole a nesklouzla do meze, která by mohla nějakým způsobem být nebezpečná pro ostatní. Skrze ně se jejich vlastenectví projevuje pocitem svobody, respektem vůči své vlasti, láskou a věrností. Pro mnohé informátory, je také projevem vlastenectví to, že se postaví proti tomu, co jejich zem říká, když si myslí, že to, co říká, není správné. Postavit se tedy proti, v případě, pokud se jejich zem mylí a také jako ochota bojovat za ni, v případě, když jejich zem dělá správnou věc. Vlastenectví tedy informátoři vnímají také jako ochotu postavit se proti své zemi v případě, že s ní nesouhlasí. Každý z informátorů vlastenectví pociťuje a vnímá jinak, ale kromě dvou informátorů, všichni ostatní odpověděli kladně na otázku, zda se cítí být vlastenci. Tito informátoři spíše pojem vlastenec spojují s lidmi sloužící v armádě. Více z nich také pociťuje, že od té doby, co žijí v České republice, se cítí být menšími vlastenci, a to právě proto, že se rozrostlo jejich povědomí, o tom, co všechno se kolem nich děje ve světě. Jsou tu, ale i tací, kteří se stali většími vlastenci, díky tomu, že cestovali a poznali svět. Nyní dokážou mnohem více ocenit svou zem, hodnoty a privilegia, která jim jejich zem poskytuje. Informátoři se také shodují na tom, že jsou menšími vlastenci než jejich přátelé a rodiny žijící v Americe a to z toho důvodu, že většina z nich nikdy nevycestovala za hranice Spojených států.

Druhá otázka se zabývala tím, jak se projevuje u Američanů žijících v České republice jejich vlastenectví. Žádný z informátorů v České republice nenavštěvuje vyloženě americký klub nebo spolek. Informátoři se spolu navzájem potkávají ve škole, ve které pracují, a její pedagogický personál je převážně tvořen Američany.

Všichni dotázaní informátoři v České republice slaví svátek Děkuvzdání, který je pro Američany velkým a významným svátkem. Většinou je tu rodina, která připraví tradiční večeři a pozve více lidí a oslavují společně, hodně jedí a sledují americký fotbal. Informátoři v České republice také oslavují Vánoce, někteří stejně tak, jako se slaví v Americe, tedy až 25. prosince, ale naopak někdo slaví už 24. prosince. Ti, kteří zůstávají v České republice na prázdniny, pokračují v oslavách Dne nezávislosti. Většinou se pořádají různé večírky nebo se jen sejde skupina přátel a oslavují v úzkém kruhu. Vánoce, Děkuvzdání a Den nezávislosti v České republice oslavují všichni, jsou tu, ale i tací, kteří oslavují jiné svátky a jiné tradice nebo by si je přáli oslavovat.

Snaží se sledovat, jaká je politická situace v České republice a také se snaží sledovat, jaká je politická situace v Americe, a to většinou skrze sociální sítě, zpravodajské servery či tištěné noviny. Většina z informátorů také při posledních prezidentských volbách volila, ale jen menšina z nich volila při posledních senátorských volbách, a to z důvodů nedostatečné informovanosti, náročné administrativy a většina z nich, také pocitu nemožnosti ovlivnit výsledek, protože pochází ze států, která má velice málo senátorů. Co se týče sledování sportu, tak to je velice individuální záležitost, ale těm informátorům, kteří kladně odpověděli, nejvíce chybí americký fotbal, soccer, basketbal a baseball.

6. Závěr

Tato bakalářská práce se zaměřila na to, jak Američané žijící v České republice vnímají své vlastenectví jak, se u nich projevuje.

V teoretické části byly definovány pojmy jako národ, nacionalismus, vlastenectví. Přiblíženy byly i hlavní migrační teorie a situace Američanů v České republice.

Cílem praktické části byla uvedena analýza polostandardizovaných rozhovorů s deseti informátory, občany Spojených států amerických. Všichni informátoři považují Ameriku za svůj domov a shodují se, že je velice důležité udržovat si prvky své kultury a připomínat si odkud pochází. Pouze jeden z informátorů uvedl, že spíše než se svou národností příslušností se více ztotožňuje se svou náboženskou příslušností. Jejich láska k vlasti se v České republice projevuje oslavou tradičních amerických svátků (Dne díkůvzdání a Dne nezávislosti), sledováním typických amerických sportovních událostí (americký fotbal, baseball, basketball), ale také participací na volbách, hlavně tedy při prezidentských volbách. Všichni informátoři se také do své vlasti vracejí, a to, jak již bylo řečeno většinou v době letních prázdnin. Cíl práce byl naplněn zodpovězením obou výzkumných otázek. Otázka, která se otevírá do budoucna, je zda a jak by se daný výzkum lišil, v případě, že by byl proveden s informátory s odlišnými profesním zázemím.

7. Seznam použitých zdrojů

7.1 Literatura

ANDERSON, Benedict. Průmyslová společnost. In HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, 451 s. ISBN: 80-864-2920-2.

BERGER, Peter; LUCKMANN, Thomas. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. 214. s. ISBN: 80-85959-46-1.

DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku. Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. ISBN: 978-807419-039.

GELLNER, Ernest. *Národy a nacionalismus*. Praha: Josef Hříbal, 1993. 158 s. ISBN: 80-900892-9-1.

HEIDEKING, Jürgen; MAUCH, Christof. *Dějiny USA*. Praha: Grada, 2012. ISBN: 9788024728940.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 1. Vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN: 80-7367-040-2.

HROCH, Miroslav. *Národy nejsou dílem náhody*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. 315 s. ISBN: 978-80-7419-010-10.

HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 s. ISBN: 80-864-2920-2.

HROCH, Miroslav. *V národním zájmu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. 199 s. ISBN: 80-7106-298-7.

KEDOURIE, Elie. Nacionalismus. In HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 s. ISBN: 80-864-2920-2.

LAMACHIA, John. *So what is patriotism anyway?* New York: Rosen Pub. Group, 2001. ISBN: 0823934470.

MOLAND, Lydia. *Hegel on political identity. Patriotism, Nationality, Cosmopolitanism*. Illinois: Evanston, III: Northwestern University Press, 2011. ISBN: 0810127415.

OPATRŇY, Josef; RAKOVÁ, Svatava. *USA - Stručná historie států*. Praha: Libri, 2003. ISBN: 80-7277-157-4.

PRŮCHA, Jan; VETEŠKA Jaroslav. *Andragogický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2012. 296 s. ISBN: 978-80-247-3960-1.

RAATMA, Lucia. *Patriotism*. Mankato, Minn.: Bridgestone Books, 2000. ISBN: 0736805095.

RÁKOCZYOVÁ, M; TRBOLA, R. Sociální integrace přistěhovalců v České republice. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. 309 s. ISBN: 978-80-7419-023-0.

RAKOVÁ, Svatava. *Podivná revoluce. Dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763-1783)*. Praha: TRITON, 2005. ISBN: 80-7254-575-2.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1992. 294 s. ISBN: 80-7066-615-3.

RENAN, Ernest. Co je to národ? In HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 s. ISBN: 80-864-2920-2.

ŘEZNÍK, Miloš. *Formování moderního národa (Evropské "dlouhé" 19. století)*. 1. Praha: TRITON, s. r. o., 2003. 183 s. ISBN: 80-7254-406-3.

SCRUTON, Roger. *O potřebnosti národů*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2011. 87 s. ISBN: 978-80-7325-245-8.

SMITH, Anthony. *Nationalism*. UK: Polity Press, 2010. ISBN: 978-0745651286.

WALDENBERG, Mark. Terminologie. In HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus: čítanka textů*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 str. ISBN: 80-864-2920-2.

7.2 Internetových zdroje

ANTROPOWEB.CZ. *Migrace*. [online] Antropologie.zcu.cz [cit. 11. 03. 2015] Dostupné z: <http://antropologie.zcu.cz/migrace>

BÁRTÍK, Tomáš. *Korejská válka (1950 - 1953)*. [online] Valka.cz [cit. 27. 11. 2014] Dostupné z: http://www.valka.cz/clanek_12.html.

BBC. *Obama wins historic US election*. [online] BBC NEWS [cit. 16. 2. 2015] Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/us_elections_2008/7709978.stm

CZSO. *Cizinci podle pobytu, pohlaví a státního občanství k 31.12.2013*. [online] Český statistický úřad [cit. 11. 03. 2015] Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D004589FD/\\$File/c01t01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D004589FD/$File/c01t01.pdf)

CZSO. *Cizinci v ČR podle státního občanství 1994-2012 (31.12)*. [online] Český statistický úřad [cit. 27. 11. 2014] Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/\\$File/c01r02.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/$File/c01r02.pdf).

CZSO. *Cizinci: Počet cizinců - G04 10 nejčastějších státních občanství cizinců v krajích ČR*. [Online] Český statistický úřad [cit. 27. 11. 2014] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tab/77004F47FE>.

IHA. *Poválečné výzvy*. [online] UShistory.org. [cit. 26. 11. 2014] Dostupné z: <http://www.ushistory.org/us/52.asp>.

IHA. *Zisky a ztráty*. [online] UShistory.org. [cit. 27. 11. 2014] Dostupné z: <http://www.ushistory.org/us/54e.asp>.

SOCIOWEB.CZ. *Teorie mezinárodní migrace*. [online] Socioweb.cz. [cit. 11. 03. 2015] Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=253&lst>

VYKOUPIIL, Libor. *Český rozhlas Brno. Ecce Homo - Rosa Parksová a boj proti apartheidu v USA*. [Online] Rozhlas.cz [cit. 27. 11. 2014] Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/brno/upozornujeme/_zprava/ecce-homo-rosa-parksova-a-boj-proti-apartheidu-v-usa--818213.

8. Seznam grafů a tabulek

Tabulka č.1 - Identifikace informátorů.....	8
Graf č. 1- Vývoj počtu cizinců v ČR 1994 -2013.....	21
Graf č. 2- Vývoj počtu Američanů v ČR 1994 – 2012.....	22
Graf č. 3- Rozmístění občanů Spojených států na území ČR za rok 2012.....	23

9. Přílohy

9.1. Polostrukturovaný rozhovor

What does your homeland mean to you?

What does patriotism mean to you?

Do you think that you are a patriot?

Do you think that patriotism is important in this time? Why?

How would you define patriotism?

Do you think you are less or more patriotic since you came to the Czech Republic?

How does patriotism manifest itself to you?

Do you think that you are a bigger or smaller patriot than your friends/family? Why?

Relationship to USA – HOME??

Relationship to ČR?

Have you joined any community (American club)?

What American traditions do you continue to celebrate here?

Do you travel back to America for important holidays?

Do you celebrate 4th July in the Czech Republic?

Do you have any American flag?

What about media? Do you check any information about your home country?

Do you check the political situation in the Czech Republic?

Do you check the political situation of United States? Did you vote?

What are your plans for the future?

Do you watch any sports with US participation in it or do you watch any sports with your home country team in it?

9.2 Významné historické momenty USA

Domorodé obyvatelstvo Spojených států a Evropany oddělovala celá řada věcí, například technické povědomí, znalosti materiální kultury, odlišné chápání státu, náboženství, práva či ekonomiky. Zabíjení zvířat, kácení stromů a vlastnictví půdy bylo zcela v rozporu s domorodými pravidly. Kolektivita byla pro domorodé obyvatelstvo důležitá, neřešily se zde rozdíly mezi chudými a bohatými a rovnost byla postavena na životních postojích a rodovém systému. Navzdory nedostatečné technické vybavenosti Kolumbus přeplul Atlantik a v roce 1492 objevil Nový svět a plavba Johna Cabota zajistila Anglii právo na osídlení americké pevniny, toto právo však začala využívat až v 16. století (Opatrný a Raková, 2003, str. 9-25).

Budování koloniálního impéria se uskutečnilo ve dvou vlnách, první vlna probíhala do roku 1640 a byly založeny pouze 2 kolonie, Virginie a Maryland, které se nacházely v zátocě Chesapeake. Mezi lety 1640 a 1660 proběhla ve Velké Británii občanská válka, tudíž druhá vlna osidlování začala v roce 1660. V roce 1664 byl dobyt Nový Amsterdam a založeny kolonie New Jersey a Karolína. V roce 1680 se začalo budovat námořnické útočiště v Pensylvánii, od níž se v roce 1701 odtrhly některé z okresů, a vznikla osada Delaware. V roce 1703 vznikla jako poslední kolonie Georgie (Opatrný a Raková, 2003, str. 9-25).

Anglické panství na Americkém kontinentu bylo zpočátku soukromou záležitostí, avšak zástupy lidí hledající náboženskou svobodu se staly hlavním zdrojem rozvoje. Virginie se postupem času stala zdrojem zisku a to hlavně díky pěstování tabáku, který se vyvážel do Anglie, zatímco Maryland se stal náboženským útočištěm. Nová Anglie byla známá jako náboženské útočiště pro ty, kteří kritizovali státní anglikánskou církev. Jakub I. se tedy rozhodl řešit danou situaci vystěhováním těchto lidí. Lidé na lodi zvané Mayflower hledali v Americe lepší život a založili osadu zvanou Plymouth (Opatrný a Raková, 2003, str. 26-50). Na počátku 18. století byla koloniální soustava téměř dokončena. Koloniální osídlení bylo z hlediska etnického následující: největší část tvořili Angličané, poté Afričané, kteří většinou pracovali na přímořských planinách nebo vnitrozemských farmách, Skotové, Němci, Holanďané a Francouzi (Heideking a Mauch, 2012, str. 21).

První skupina Afričanů se k americkým břehům dostala již kolem roku 1620 na holandské otrokářské lodi. Od 60. let 17. století se v marylandských a virginských zákonech objevovaly zmínky o otrocích. Jejich služba byla mnohdy považována za doživotní a barva kůže byla záminkou pro rasovou diskriminaci. Mnoho z nich také spolu s bělochy sloužili v domácnostech, dílnách nebo farmách. Změny nastaly na počátku 18. století se zavedením plantážního hospodářství s využitím otrocké síly na polní práce v jižních koloniích. V jižních koloniích se především pěstoval tabák, rýže a později také indigo. Poptávka po černých otrocích rostla a radikálně přispěla ke zvýšení obchodu s otroky (Opatrný a Raková, 2003, str. 51-64).

Na jihu byly školy výsadou bohatých a pracovníci na farmách obrovských rozměrů si nemohli dovolit pravidelnou návštěvu základní školy. Ve středních koloniích byly střední školy soukromé. V první polovině 17. století vznikla ve Williamsburgu druhá univerzita jako protiváha Harvardu. V první polovině 18. století vznikla v New Havenu Yaleova kolej a díky přeměně Newjerseyské koleje vznikla později Pincetonská univerzita. V druhé polovině 18. století vznikla Králova kolej, neboli dnešní Kolumbijská univerzita v New Yorku, Rhodeislandská kolej, tedy dnešní Brown, dále také Královnina kolej, což je dnešní Rutgers a Dartmouthská univerzita, která z nich vznikla jako poslední. Všechny tyto školy původně vznikly jako církevní. Jediná škola, která nevznikla, jako církevní byla Filadelfská kolej, dnešní Pensylvánská univerzita, o jejíž vznik se zasloužil Benjamin Franklin (Opatrný a Raková, 2003, str. 51-64).

Válka za nezávislost

Po skončení sedmileté války³ se většina osadníků považovala za součást Britského impéria. Bylo ovšem vidět, že kolonisté zaujímali odlišné místo, jiné zájmy a přesvědčení, která se lišila od těch britských. Vláda premiéra Grenvilla nastolila reformy, které měly upevnit správu a státní finance. Jako první krok v rámci nové strategie vyšly v roce 1764 zákony o měně a o cukru (Heideking a Mauch, 2012, str. 39-40). Daň z dovozu cizího cukru vzrostla několikanásobně. Následovalo také zvýšení cla na velmi žádané víno z Evropy. Nově byly také zavedené poplatky na indigo, kávu nebo látky, které se dovážely z jiných zemí. Náklady musely být vždy vybaveny certifikáty a to i mezi jednotlivými koloniemi.

³ válka mezi Anglií a Francií (1756-1763)

Přímý dohled nad celní službou museli vykonávat guvernéri. V roce 1765 vstoupil v platnost tzv. kolkový zákon. Nově tedy platila povinnost opatřovat širokou škálu písemností⁴ známkami neboli kolky (Raková, 2005, str. 50-68).

Během roku 1765 se přední patrioti začali scházet a zakládat tajné organizace, které pořádaly různé davové akce. V roce 1765 odeslalo devět delegátů do Londýna petici s požadavkem na zrušení zákona o cukru a kolcích. Roku 1766 byl vydán zákon, který redukoval cla dané zákonem o cukru. Avšak pouhý rok poté anglická sněmovna opět schvaluje návrh, který vytvořil ministr financí a ukládá koloniím opět platit clo⁵ na dovoz čaje, skla, olova, papíru a tiskařských barev (Raková, 2005, str. 50-68, 84-85).

V roce 1772 vznikly v Massachusetts první korespondenční výbory, které rozšiřovaly protibritskou propagandu. Opakovaná krize nastala na podzim roku 1773 a předcházelo ji schválení tzv. čajového zákona, který znovu zavádí celní poplatek a to tentokrát na čaj⁶. V roce 1773 přijal bostonský přístav 45 tun čaje, za který Američané nechtěli zaplatit clo. Po dvou týdnech v přístavu již bylo nutné s nákladem nějak naložit z důvodu brzké konfiskace. Právě na základě brzké konfiskace, kdy by se následně čaj nestihl vyskladnit a prodat, se vlastenci rozhodli jednat. Převlékli se za indiány a vloupali se na loď s čajem a všechny naložené bedny otevřeli (Raková, 2005, str. 86-128).

Thomas Paine⁷ protestoval proti britskému způsobu vlády a hlásal, že je zcela nutné odstranit monarchické prvky a nahradit je republikánskými etnostmi a vytvořit samostatnou nezávislou republiku. Paineova slova a myšlenka nezávislosti na Američany velice zapůsobila. Velmi důležitým krokem bylo upravení jednotlivých vládních systémů jednotlivých kolonií, sestavení a přijetí ústavy vlády, která fungovala na bázi vzájemné kontroly a rovnosti. R. Lee představil v červnu 1776 postavení kolonií ve třech základních rezolucích: svoboda a nezávislost států, opatření a navázání zahraničního obchodu a předpoklad vytvoření konfederace (Raková, 2005, str. 140-173).

Byly ustanoveny dva výbory, které měly za úkol připravit prohlášení nezávislosti. Thomas Jefferson sestavil text, který byl nesmírně důležitý, byly v něm uvedeny důvody k vystoupení z britského impéria, ale také budoucí politické principy. 4. července 1776 byly

⁴ noviny, smlouvy, listiny, licence či almanachy

⁵ Townshedovy cla

⁶ 3 pence na 1 libru čaje

⁷ anglický politický radikál a autor spisu Common Sense

k prohlášení připojeny další podpisy a Američané tak vstoupily do nové éry. Každý stát musel přijmout republikánskou ústavu, nastavit vlastní výkonnou moc a získat zahraniční spojení pro nadcházející konflikt (Raková, 2005, str. 140-173). Konflikt trval až do jara roku 1782, Anglie odmítla pokračovat ve válce. Konec války potvrzuje Prohlášení nezávislosti ze 4. července 1776. Anglie svým podpisem mírové smlouvy v Paříži plně uznala americkou nezávislost (Raková, 2005, str. 230-265).

Nová republika a Občanská válka

Po ukončení bojů vyvstaly problémy, se kterými se konfederace musela potýkat, např. přerušené obchodní vztahy, rozvrácené hospodářství, znehodnocená měna či spory mezi malými a velkými státy, plantážnickým-otrockým jihem a obchodním-farmářským severem. Nejen uzemní, ale i jiné spory řešili delegáti v roce 1787, kdy byla také přijata ústava Unie, která rozdělovala jednotlivé pravomoci mezi ústřední vládu a vlády jednotlivých států. Ústava Unie vyšla v platnost 1. ledna 1789, kdy byl do své funkce prezidenta zvolen G. Washington. V roce 1791 byla ve Filadelfii zvolena první Národní banka USA (Opatrný a Raková, 2003, str. 79-100).

Amerika na začátku 19. století odkupuje od Francie Louisianu a zvětšuje tak své území dvojnásobně. New Orleans posiluje systém otroctví díky vysokému množství bavlny a jeho exportu. V roce 1819 čítala Unie 22 států. V roce 1820 se uskutečnil Missourský kompromis, který spočíval v udržení severo-jihní rovnováhy Unie (Heideking a Mauch, 2012, str. 78-99).

Politika 20. let se zabývala rozšiřováním reforem, sociální oblasti, volebního práva nebo také celní politiky, která v roce 1828 vedla k rozpadu republikánské strany a vzniku demokratické. Ve 30. letech vstupuje do politiky Andrew Jackson, známý svými nepřátelskými postoji vůči původnímu obyvatelstvu. V roce 1831 se konalo Povstání Nata Turnera, které vedlo k zamyšlení o budoucnosti otroctví. V roce 1833 vznikla ve Filadelfii Americká protiotrokářská společnost, která na začátku 40. let čítala 200 000 členů (Opatrný a Raková, 2003, str. 106-119).

V roce 1836 vyhláší Texas poražením mexické armády nezávislost a stává se roku 1845 členem Unie. V roce 1846 začala mexicko-americká válka. Válka končí roku 1848

podpisem mírové smlouvy a zároveň si připisuje odkupem dvě pětiny mexického území⁸. Během zlaté horečky požádala Kalifornie o vstup do Unie, což vyvolalo značné protesty otrokářských států ze strachu oslabení pozice jihu, nakonec byl přijat kompromis a Unie zůstala jednotná. Roku 1859 se konalo v Harpers Ferry povstání Johna Browna⁹, které vyvolalo ozbrojený boj proti jižnímu otrokářskému systému (Opatrný a Raková, 2003, str. 109-116).

V roce 1861 nastupuje do prezidentského úřadu Abraham Lincoln, tedy ve stejný rok, ve kterém si 6 států zažádalo o prohlášení suverénnosti a i s Jižní Karolínou¹⁰ utváří Konfederaci s vlastním prezidentem J. Davisem¹¹. Unie v čele s A. Lincolnem zahajuje v dubnu 1861 válku s Konfederací. Osvobození otroků bylo podle Lincolnna klíčem k vítězství, vydává tedy dočasné emancipační prohlášení, podle kterého mají být všichni otroci v rebelských oblastech svobodní (Heideking a Mauch, 2012, str. 145-149).

Klíčová bitva se odehrála roku 1865 a přinesla severu strategické vítězství. Občanská válka byla nejkrvavějším konfliktem v dějinách USA (Opatrný a Raková, 2003, str. 120-137). Ještě téhož roku byl spáchán atentát na prezidenta Lincolnna, který podlehl svým zraněním ještě téhož dne (Heideking a Mauch, 2012, str. 152).

První světová válka, Velká krize a Druhá světová válka

První reakce Spojených států na počátek první světové války bylo zachování neutrálního stavu. Po opadnutí strachu z negativního dopadu války na americký obchod vzrostla poptávka o americké zboží a americké banky začaly poskytovat úvěry na obchod s válčícími zeměmi. Po potopení pěti amerických obchodních plavidel u britských břehů vyhlásily Spojené státy roku 1917 válku Německu. Po ukončení první světové války v roce 1918 odjíždí prezident Wilson do Paříže, kde také představuje ideu Společnosti národů (Opatrný a Raková, 2003, stránky 142-160).

V roce 1920 dochází ratifikací 19. dodatku Ústavy Spojených států k zavedení volebního práva žen. Po roce 1922 nastal kulturní a hospodářský rozmach doprovázený

⁸ Texas, Arizonu, Nové Mexiko, Kalifornii, část Colorada, Utahu a Nevady

⁹ John Brown patřil k nejvýznamnějším účastníkům Kansaské občanské války

¹⁰ Jižní Karolína si zažádala o prohlášení suverénnosti již rok předtím

¹¹ J. Davis byl velice bohatý pěstitel bavlny

novým životním stylem a rozmachem automobilového, leteckého¹², rozhlasového, filmového a hudebního průmyslu. Nový životní styl charakterizoval Američana, jako osobu, která vlastnila nejnovější přístroje, jako: fotoaparát, ledničku, pračku, vysavač, ale také jako osobu, která měla možnost trávit dovolenou na místech, které dříve byly určeny pouze pro bohatou vrstvu Američanů. V roce 1903 zahájil Henry Ford svou automobilovou výrobu a v Detroitu vznikla roku 1920 první komerční televize. (Opatrný a Raková, 2003, str. 161-170).

V roce 1929 zasáhla Spojené státy největší ekonomická krize v historii Spojených států. Tato krize byla způsobena masivním poklesem cen akcií. Na začátku roku 1930 vedla také k uzavírání bankovních domů a podstatnému omezení bankovní činnosti. Roku 1932 byla zřízena Finanční korporace pro obnovu, která poskytovala prostředky a umožňovala tak výkon bankovních operací. Ještě téhož roku byl zvolen F. Roosevelt za prezidenta a postupně zavádí jednotlivé body svého volebního programu s názvem Nový úděl. Díky tomuto programu bylo zrealizováno spousty nových projektů a změn v americké ekonomice (Opatrný a Raková, 2003, str. 171-177).

V roce 1940 vznikla organizace s názvem *Amerika především*, která měla za úkol zabránit Spojeným státům v účasti ve druhé světové válce. Na počátku následujícího roku Spojené státy napomáhají Velké Británii a ještě téhož roku regulují zákony o neutralitě. 7. prosince 1941 útočí japonská letadla na Pearl Harbor a následující den vyhláší Japonsko válečný stav. V červnu roku 1945 Američané vrhly bomby na japonská města Hirošima a Nagasaki. Ještě téhož roku 2. světová válka skončila a vznikla Organizace spojených národů (Opatrný a Raková, 2003, str. 171-195).

Počátek Studené války a válka ve Vietnamu

I přes to, že Sovětský svaz a Spojené státy byly spojenci během druhé světové války proti Hitlerovu Německu, jejich názory se po skončení války velice odlišovaly. Největší počet padlých ve druhé světové válce čítal Sovětský svaz, který byl odhodlaný tuto ztrátu nahradit převzetím moci nad zeměmi východní Evropy. Spojené státy však nechtěly jen tak

¹² v roce 1927 Ch. Lindberg jako první přeletěl přes Atlantický oceán

nečině přihlížet a to vedlo k propuknutí Studené války mezi Sovětským svazem a Spojenými státy (IHA, 1995-2014, ushistory.org).

Spojené státy chtěly zastavit pronikání komunistického režimu a to především ve východní Asii, konkrétně tedy v Jižní Koreji. Spojené státy podporovaly Jižní Koreu jak ekonomicky, tak vojensky. V únoru 1950 zaútočila na Jižní Koreu severokorejská armáda a ještě téhož roku Jižní Korea téměř dobyla Severní Koreu. Stalin reaguje na neúspěch Severní Koreji vysláním více jak jednoho milionu Číňanů do boje a americké vojsko tak bylo zatlačeno zpět na území Jižní Koreji. Severní Korea dobyla území Soulu a americké jednotky po přijetí posíl Soul osvobodily. Válečný stav dosáhl stejného bodu, ve kterém válka byla původně započata. Dochází k několika mírovým jednáním a roku 1953 také k uzavření příměří (Bártík, 2002, valka.cz).

Komunistický režim ve Vietnamu bojoval proti francouzské koloniální moci, kterou později nahradili Američané, jejímž výsledkem bylo vytvoření dvou vietnamských států. Američané se snažili ochraňovat demokracii, jejich snaha se však nemohla rovnat Vietnamu, který toužil po sjednocení země a chtěl se zbavit cizí kultury. Americká armády vedla úspěšný protiútok, ale protiválečná hnutí¹³ v USA dosáhla svého. V roce 1974 byla podepsána smlouva, kterou USA ukončila svoji účast ve Vietnamu (Opatrný a Raková, 2003, str. 186-208).

Nová občanská práva

Od poloviny 19. století se především v jižanských společnostech usilovalo o odstranění nerovnosti mezi bílým a černošským obyvatelstvem. V roce 1954 Nejvyšší soud rozhodl, že rasová segregace ve školství je nezákonná (Opatrný a Raková, 2003, str. 186-208).

V roce 1955 byla zatčena Rosa Parksová, 42letá švadlena, která nereagovala na výzvy a neuvolnila své místo v autobuse. Rose Parksová byla na základě soudního rozhodnutí udělena pokuta za porušení segregačního zákona a musela zaplatit pokutu deset dolarů. S černými pasažéry mělo být zacházeno zdvořile a na důkaz toho došlo k bojkotu

¹³ také hnutí Hippies, mezi jehož ideály patřila volnost a nenásilí, ostře vystupovalo v protestech proti válce ve Vietnamu

městské dopravy v Montgomery, kterého se zúčastnila většina černošského obyvatelstva města. Tento bojkot se nesetkal s násilím a to především zásluhou Martina Luthera Kinga¹⁴ (Vykoupil, 2010, rozhlas.cz). Mezitím byl v roce 1964 podepsán prezidentem Lyndonem Johnsonem Civil Right Act, který deklaruje odmítnutí zaměstnat jednotlivce na základě barvy pleti za nelegální (IHA, 1995-2014, ushistory.org).

Reaganova vláda a Nové milénium

Ronald Reagan prohlásil, že svoboda je společný statek a pojí se s ní další hodnoty západní civilizace. Zastával vize svobody a demokracie a jejich šíření po celém světě. Amerika tedy přistupuje k aktivní zahraniční politice. Na konci Reaganova politického období byly Spojené státy velmocí. Sovětský svaz již nadále nebyl pro Američany protivníkem (Opatrný a Raková, 2003, str. 186-212).

V rámci zahraniční politiky se Spojené státy angažovaly v boji proti Sádhamu Husajnovi. Po útoku na budovy Světového obchodního centra 11. září 2001 v New Yorku se terorismus stává úhlavním nepřítelem Američanů. George Bush vyhlásil nové stanovisko americké zahraniční politiky: „*Kdo není s námi, je proti nám.*“ Prvním cílem amerických vojsk byl Afghánistán, kde se nacházel vůdce organizace Al-kajdá, která nařídila zničení World Trade Centre (Opatrný a Raková, 2003, str. 208-214).

Jako čtyřicátý čtvrtý a zároveň první Afroamerický prezident se stal v roce 2009 Barack Obama (BBC, 2008).

¹⁴ Martin Luther King byl baptistický kazatel a bojovník za lidská práva černošského obyvatelstva. V roce 1963 přednesl svůj projev, nazvaný Mám sen, tisícům lidí ve Washingtonu. I přes to rasové napětí pokračovalo a rasová segregace z měst nevymizela a nepokoje vyvrcholily v roce 1968, kdy byl také M. L. King zavražděn. V roce 1964 získal Nobelovu cenu za mír.